

**ANALIZA STANU GOSPODARKI
ODPADAMI KOMUNALNYMI
NA TERENIE GMINY WAŁBRZYCH
-2014 r.**

WAŁBRZYCH

Wałbrzych, kwiecień 2015 r.

Na podstawie art. 9tb ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. w: Dz. U. z 2013 r. poz. 1399 z późn. zmianami), dokonuje się analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Zgodnie z przywołanym powyżej przepisem analiza obejmuje następujące zagadnienia:

- możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania;
- potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi;
- koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem i recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych;
- liczbę mieszkańców;
- liczbę właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy na odbieranie odpadów komunalnych, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;
- ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy Wałbrzych;
- ilości zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania odbieranych z terenu gminy Wałbrzych.

I. Możliwość przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania

Na terenie gminy Wałbrzych obecnie brak jest możliwości przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych. Odpady te powinny być zagospodarowywane w regionalnych instalacjach przetwarzania odpadów komunalnych, odpowiednio: w instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania – odpady zmieszane, w kompostowni – odpady zielone, pozostałości z sortowania przeznaczone do składowania – na składowisku.

Instalacje – składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne oraz linia sortownicza przy ul. Beethovena w Wałbrzychu - w uchwale wykonawczej do Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami Komunalnymi dla Województwa Dolnośląskiego wymienione są jako instalacje zastępcze odpowiednio do mechanicznego przetwarzania i składowania odpadów w południowym regionie gospodarki odpadami komunalnymi.

Obecnie zgodnie z zapisami w/w Planu odpady zmieszane, zielone oraz pozostałości z sortowania przeznaczone do składowania przekazywane są do regionalnych instalacji przetwarzania na terenie regionu południowego – głównie w Ścinawce Dolnej, a także w Świdnicy.

II. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi

Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarką odpadami w roku 2014 były związane z doskonaleniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi na obszarze gminy Wałbrzych.

Najważniejszą potrzebą inwestycyjną w kolejnych latach, związaną z gospodarowaniem odpadami komunalnymi na terenie gminy Wałbrzych jest dostosowanie instalacji do mechanicznego przetwarzania odpadów zlokalizowanej przy ul. Beethovena do wymogów stawianych instalacjom regionalnym, jak również budowa kompostowni odpadów zielonych o statusie instalacji regionalnej.

Zasadnym jest również dostosowanie składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne przy ul. Beethovena do wymogów RIPOK. W/w instalacje, położone w tym samym miejscu zapewniłyby kompleksowe zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Wałbrzycha bez konieczności transportowania ich do odległych instalacji. Własne instalacje regionalne zapewniłyby obniżenie ceny usługi odbioru i zagospodarowania odpadów dla gminy (mniejsze koszty transportu oraz możliwość ogłoszenia przetargu wyłącznie na odbieranie odpadów ze wskazaniem własnej instalacji firmie odbierającej), podejmowanie decyzji o cenach za zagospodarowanie odpadów.

Ponadto, własne instalacje regionalne umożliwiłyby przejęcie przez gminę odpadów z nieruchomości niezamieszkałych. Brak takich instalacji na dzień dzisiejszy praktycznie to uniemożliwia, ponieważ wygenerowałyby, dodatkowo, ogromne koszty odbioru i zagospodarowania odpadów poza miastem.

Znaczącą potrzebą inwestycyjną, zapewniającą wypełnienie przez gminę obowiązku wynikającego z art. 3 ust. 2 pkt 6 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, jest budowa punktu lub punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych. W chwili obecnej funkcjonuje punkt o charakterze zastępczym przy składowisku położonym przy ul. Beethovena. Jest to miejsce, do którego każdy mieszkaniec Wałbrzycha, może dostarczyć tzw. odpady problemowe:

- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- zużyte baterie i akumulatory,
- odpady budowlane i rozbiórkowe,
- meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- zużyte opony,
- chemikalia i opakowania po chemikaliach,
- przeterminowane leki,
- odpady odzieży i tekstylia,
- odpady zielone,
- odpady niebezpieczne powstające w gospodarstwie domowym (np. świetlówki, termometry rtęciowe, puszki po farbach, rozpuszczalnikach).

Utworzenie punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych przy ul. Beethovena i ul. Stacyjnej powierzono MZUK Sp. z o. o.

W celu rozszerzenia i usprawnienia selektywnej zbiórki odpadów wśród mieszkańców podpisana została w czerwcu 2014 r. umowa na zakup dodatkowych 318 pojemników. Koszt zakupu pojemników wyniósł 225.557,40 zł brutto. Docelowo na terenie gminy Wałbrzych planuje się ustawić 1900 pojemników na takie odpady jak: butelki PET, szkło i papier.

III. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych

Za kompleksową usługę odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych (w tym odzysk, recykling, unieszkodliwianie) gmina poniosła miesięczne koszty w wysokości 1 548 895,86 zł.

Na kontrakt z Alba Dolny Śląsk Sp. z o. o. na okres 1,5 roku (od 01 lipca 2013 r. do 31 grudnia 2014 r.) dot. świadczenia usługi odbierania i zagospodarowania odpadów, gmina poniosła koszt w wysokości 27 880 125,48 zł. Zestawienie prezentuje tabela nr 1.

Tabela 1. Koszty poniesione i planowane w związku z odbieraniem, odzyskiem i recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych

Okres	Koszt poniesiony
1 miesiąc	1 548 895,86 zł
1 rok (od 1.01.2014 r. do 31.12.2014 r.)	18 586 750,32 zł
1,5 roku (od 1.07.2013 r. do 31.12.2014 r.)	27 880 125,48 zł

Źródło: materiały własne

W chwili obecnej wpływy z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi nie pokrywają kosztów ponoszonych na funkcjonowanie systemu. Niedopłata wynika ze znacznie mniejszej liczby osób zadeklarowanych do ponoszenia opłaty. Liczba osób wynikająca ze złożonych deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na dzień 31.12.2014 r. wynosi 106 671 i znacząco odbiega od przyjętych do ustalenia stawek opłaty prognoz GUS, tj. 118 668.

Dodatkowe koszty gminy związane z funkcjonowaniem systemu dotyczą kosztów administracyjnych w wysokości 413 342,26 zł w 2014 r., a także funkcjonowania zastępczego punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (w 2014 r. za okres od 1.11.2014 r. do 31.12.2014 r. - 60 000 zł).

Łączne koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w roku 2014 wyniosły: 19 060 092,58 zł.

IV. Liczba mieszkańców

Według danych z Biura Ewidencji Ludności tut. Urzędu, na dzień 31.12.2014 r. w Wałbrzychu zameldowanych było 111 790 mieszkańców, w tym na stałe 110 295, natomiast czasowo 1495 osoby. Dane te znacząco odbiegają od tych podawanych przez GUS. Wg GUS liczba ludności Wałbrzycha na dzień 30.06.2014 r. wynosiła 117 264.

V. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy na odbieranie odpadów komunalnych, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach

Systematyczne, w dalszym ciągu kontynuowane, kontrole prowadzone na zlecenie Biura

Infrastruktury i Nieruchomości przez Straż Miejską wśród właścicieli nieruchomości niezamieszkanymi dotychczas wykazały kilku właścicieli nieruchomości, którzy nie posiadali aktualnych umów na odbiór odpadów. Po otrzymaniu od Straży Miejskiej polecenia służbowego do zawarcia odpowiedniej umowy, w/w właściciele wywiązali się z obowiązku.

Wobec czego gmina nie jest obowiązana do podejmowania działań, o których mowa w art. 6 ust. 6-12 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, tj. nie jest zobowiązana do:

- zorganizowania odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli w/w umów;
- wydawania decyzji ustalających obowiązek uiszczania, wysokość, terminy uiszczania opłat oraz sposób i terminy udostępniania pojemników w celu odbierania odpadów od tych właścicieli.

VI. Ilości odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy Wałbrzych

W 2014 r. całkowita ilość zebranych odpadów komunalnych na terenie gminy Wałbrzych wyniosła 34 677,7 Mg, co daje w przybliżeniu 300 kg rocznie na jednego mieszkańca. Poszczególne zebrane frakcje w podziale rodzaje odpadów prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2. Ilość poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych odebranych od właścicieli nieruchomości z terenu gminy Wałbrzych oraz zebranych w PSZOK w 2014 r.

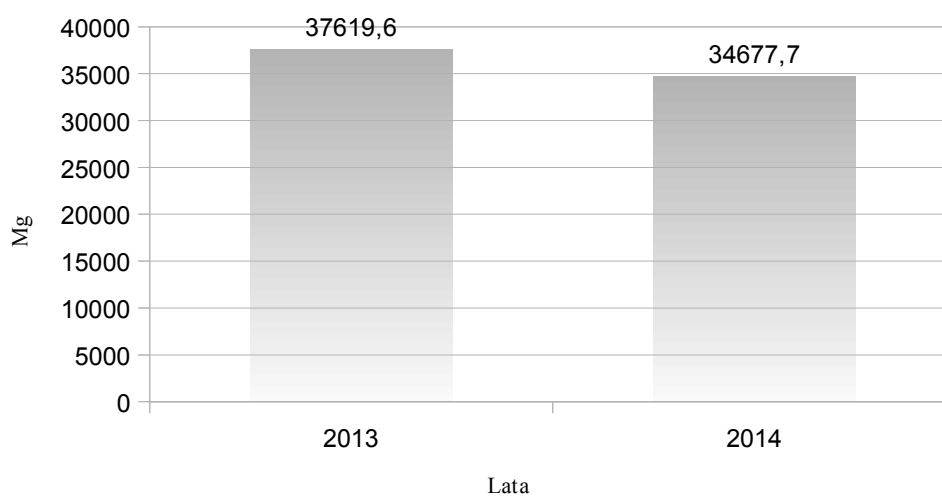
Kod odpadu	Rodzaj odpadu wg kodu	Ilość [Mg]	
		Odebrane od właścicieli z terenu nieruchomości	Zebrane w PSZOK
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	26 981	-
20 01 01	Papier i tektura	308,1	-
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	850,5	-
20 01 39	Tworzywa sztuczne	-	0,5
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	606,2	-
15 01 07	Opakowania ze szkła	892,3	-
20 01 08	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	3500,8	-
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	214,5	0,2
20 02 03	Inne odpady nieulegające biodegradacji	569,9	-
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20	7,0	0,9

	01 21, 20 01 23 i 20 01 35		
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	4,6	-
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	495,6	11,9
16 01 03	Zużyte opony	2,8	4
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	199,9	-
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	-	8,7
20 01 31*, 20 01 32	Leki cytotoksyczne i cytostatyczne, leki inne niż wymienione w 20 01 31	2,5	-
20 03 03	Odpady z czyszczenia ulic i placów	12,2	-
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	3,6	-
Łącznie [Mg]		34 651,5	26,2
		34 677, 7	

Źródło: sprawozdania i informacje podmiotów odbierających odpady od właścicieli nieruchomości na terenie gminy Wałbrzych

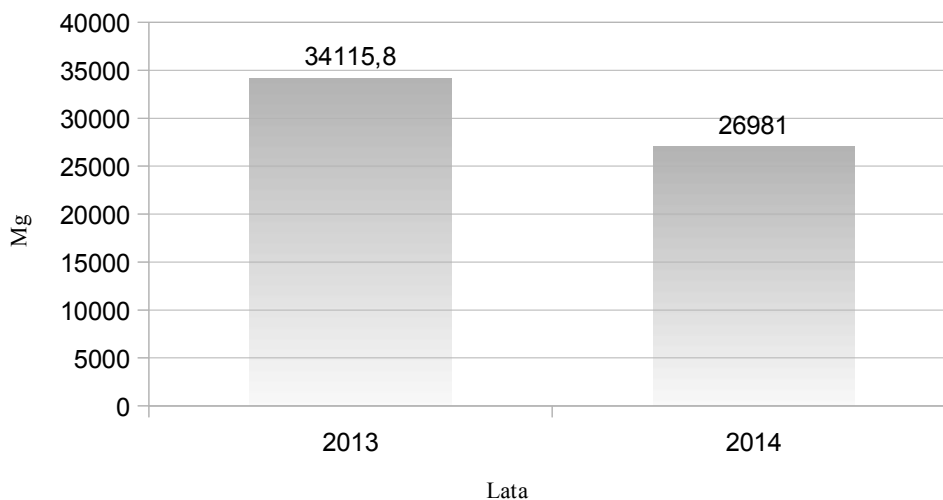
W porównaniu do 2013 r. zauważalny jest spadek ilości wszystkich zebranych i odebranych odpadów. Dla zobrazowania tendencji przedstawiono wykres nr 1.

Wykres 1. Całkowita ilość wszystkich zebranych odpadów komunalnych z terenu gminy Wałbrzych w latach 2013-2014

Podobną sytuację obserwuje się w przypadku ilości zebranych i odebranych odpadów zmieszanych z terenu gminy Wałbrzych, co przedstawia wykres nr 2.

Wykres 2. Ilość zebranych zmieszanych odpadów komunalnych z terenu gminy Wałbrzych w latach 2013-2014

Odwrotną tendencję można zauważyć w ilości selektywnie zebranych/odebranych odpadów komunalnych, takich jak plastik, szkło, papier, niepotrzebne i przeterminowane leki, odpady wielkogabarytowe, czy zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.

Tabela 2. Ilości selektywnie zebranych/odebranych odpadów komunalnych z terenu gminy Wałbrzych w latach 2013 – 2014

Rodzaje odpadów	Lata	
	2013	2014
tworzywa sztuczne	451,7	850,5
szkło	588,6	892,3
papier i tektura	759,1	914,3
odpady wielkogabarytowe	201,96	495,6
zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	8,7	11,2
beton, gruz	334,6	199,9
zużyte opony	5,1	2,8

Źródło: sprawozdania podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości składane w latach 2013-2014;

W celu promowania właściwej segregacji odpadów przez cały 2014 r. prowadzono intensywne działania edukacyjne, na które zostały pozyskane środki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Miały one na celu zwiększenie świadomości ekologicznej, kształtowanie i motywowanie do działań proekologicznych oraz promowanie ochrony środowiska. Działania te obejmowały:

1. konkursy o tematyce ekologicznej:

a) Ekomaskotka, skierowany do najmłodszych dzieci w przedszkolach i szkołach, którego zadaniem było wykonanie zabawki-maskotki w całości z materiałów (surowców wtórnych). Celem konkursu było propagowanie przyjaznych postaw wobec recyklingu oraz prawidłowej segregacji odpadów.

b) konkurs na nadanie nazwy dla punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych i wykonanie projektu logo. Celem konkursu było rozpowszechnienie informacji o zasadach funkcjonowania przedmiotowego punktu, funkcjonującego na terenie Wałbrzycha.

c) Ekokabaret. Celem konkursu było rozwijanie wrażliwości estetycznej, inspirowanej wartościami związanymi z ochroną środowiska naturalnego, zachęcenie młodzieży do przedstawienia własnego pomysłu na czyste środowisko, poprzez wykonanie krótkiej, zespołowej prezentacji scenicznej w formie kabaretu.

2. ekopogadanki – cykl warsztatów ekologicznych przeprowadzonych w przedszkolach i w najmłodszych klasach szkół podstawowych. Tematyka obejmowała zagadnienia związane z postępowaniem z odpadami, ochroną środowiska i ekologią. Każda placówka otrzymała komplet książek o tematyce ekologicznej, poster o prawidłowym postępowaniu z odpadami oraz grę edukacyjną.

3. przekazanie ekologicznych wyprawek szkolnych dla wszystkich dzieci rozpoczynających naukę w klasach pierwszych, składających się z przyborów szkolnych w całości wykonanych z materiałów pochodzących z recyklingu.

Dodatkowo dwa razy do roku gmina organizuje zbiórkę odpadów wielkogabarytowych pod nazwą: „Wywalamy graty z chaty” oraz raz na kwartał zbiórkę zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, celem ułatwienia mieszkańcom prawidłowego postępowania z odpadami problemowymi.

Pomimo prowadzonej kampanii dot. zasad segregowania odpadów mało efektywna okazała się selektywna zbiórka odpadów ulegających biodegradacji. Odpady gromadzone w brązowych pojemnikach nie stanowiły czystej frakcji odpadów kuchennych, która nadawałaby się do zagospodarowania w funkcjonujących na terenie regionu południowego instalacjach.

W związku z powyższym, od 1 stycznia 2015 r. zostały zmienione zasady segregacji odpadów. Zrezygnowano z selektywnego zbierania odpadów kuchennych ulegających biodegradacji. Dotychczas wykorzystywane pojemniki na odpady bio, przeznaczono do zbiórki pozostałych odpadów opakowaniowych takich jak: puste butelki po kosmetykach i środkach czystości, plastikowe opakowania po żywności, folie i torebki z tworzyw sztucznych, opakowania wielomateriałowe typu tetrapak, opakowania stalowe i aluminiowe. Odpady ulegające biodegradacji tzw. odpady zielone nadal będą zbierane w systemie indywidualnym, tzw. workowym, po uprzednim zgłoszeniu u operatora. Natomiast pojemnik koloru żółtego ustawiony w „gniazdach” służy do zbiórki butelek PET.

Jednym z podstawowych celów nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi jest osiągnięcie odpowiednich poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych takich jak: papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło, a także poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami inne niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe.

Poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania, a także sposób ich obliczania, zostały określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczania tych odpadów (Dz. U. z 2012 r. poz 676). Zgodnie z załącznikiem do w/w rozporządzenia dla kolejnych lat określone zostały następujące poziomy.

Tabela nr 4. Poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. [%]- lata 2013-2020.

Rok	16 lipca 2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	16 lipca 2020
Poziomy masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. [%]								
Dopuszczalny	50	50	50	45	45	40	40	35
Osiągnięty przez gminę Wałbrzych *	19,2	0	-	-	-	-	-	-

*Źródło: sprawozdania podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości składane w 2013 i 2014r.

Poziomy recyklingu jakie muszą osiągnąć gminy w odniesieniu dla poszczególnych rodzajów odpadów, a także sposób ich obliczania został określony w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz. U. z 2012 r. poz 645). Zgodnie z przedmiotowym rozporządzeniem, dla kolejnych lat określone zostały następujące poziomy:

1. W odniesieniu do odpadów komunalnych w postaci papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła:

Tabela nr 5. Poziomy recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła

	Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia [%]							
	16 lipca 2013	2014	2015	2015	2017	2018	2019	16 lipca 2020
Wymagany	12	14	16	18	20	30	40	50
Osiągnięty przez gminę Walbrzych *	9,3	19	-	-	-	-	-	-

*Źródło: sprawozdania podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości składane w 2013 i 2014r.

2. W odniesieniu do odpadów budowlanych i rozbiórkowych:

Tabela nr 6. Poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów innych niż niebezpieczne odpady budowane i rozbiórkowe

	Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami [%]							
	16 lipca 2013	2014	2015	2015	2017	2018	2019	16 lipca 2020
Wymagany	36	38	40	42	45	50	60	70
Osiągnięty przez gminę Walbrzych *	99,9	100	-	-	-	-	-	-

*Źródło: sprawozdania podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości składane w 2013 i 2014r.

Osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania wynika z faktu, iż niesegregowane odpady komunalne w całości zostały poddane innym niż składowanie procesom przetwarzania.

Zarówno poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych takich jak: papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło, jak i poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami inne niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe, został osiągnięty i wyniósł odpowiednio 19 % i 100 %.

VII. Ilości zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania odbieranych z terenu gminy Wałbrzych

Ilości odpadów komunalnych zmieszanych, odpadów zielonych zebranych na terenie gminy Wałbrzych w 2014 r. oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania powstałych na instalacjach do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów.

Tabela 7. Ilości odpadów zmieszanych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania odebranych z terenu gminy Wałbrzych

Kod odpadu	Rodzaj odpadu wg kodu	Ilość [Mg]
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	26 981,00
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	214,70
19 12 12	Pozostałości z sortowania przeznaczone do składowania	0

Źródło: sprawozdania podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości składane w 2014r.

VIII. Podsumowanie

Opracowana „Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Wałbrzych” prowadzi do następujących wniosków:

1. Wdrożony system gospodarowania odpadami funkcjonuje we właściwy sposób.
2. Gmina Wałbrzych wywiązała się z ustawowo narzuconego obowiązku osiągając wymagane przepisami prawa poziomy.
3. Prowadzone działania edukacyjne w zakresie prawidłowej segregacji przyniosły zamierzony efekt, czego odzwierciedleniem jest wzrost poziomu recyklingu w porównaniu do 2013 r.
4. Priorytetowym zadaniem dla gminy Wałbrzych na następne lata jest dalsze uświadamianie mieszkańców w zakresie ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów komunalnych oraz poprawnego segregowania odpadów komunalnych.

Sporządziły:

Marta Marczakiewicz 74 66 55 218

Marta Żukowicz 74 66 55 220

Agnieszka Więckiewicz-Mączka 74 66 55 234

